

**Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030,
Viljandi valla eelarvestrateegia 2024-2028,
Viljandi valla teehoiukava 2024-2028
Viljandi valla kogukonna heaolu arengukava 2025-2030
muudatusettepanekud**

Viljandi Vallavolikogu 25.04.2018 määruse nr 25 „Viljandi valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamise kord“ § 6 lg 1 kohaselt vaatab vallavalitsus arengukava üle igal aastal ning täpsustab vajadusel vähemalt nelja eelseisva aasta eesmärgi ja tegevusi. Viljandi Vallavalitsuse 04.03.2025 korraldusega nr 93 „Viljandi valla arengukava aastateks 2022–2030, Viljandi valla eelarvestrateegia aastateks 2024-2028 ja Viljandi valla teehoiukava aastateks 2024-2028 ülevaatamise ja uuendamise ajakava kinnitamine“ määrati ametiasutuse struktuuriüksuste, ametiasutuse hallatavate asutuste, volikogu komisjonide ning kogukonnakogude ettepanekute esitamise tähtajaks 30.04.2025. Kokku laekus 2 ettepanekut. Esimesele lugemisele suunatud eelnõudesse viidi sisse muudatused vastavalt vallavalitsuse seisukohtadele.

Arengukava eelnõu I lugemine toimus volikogu 26. juuni istungil, kus otsustati I lugemine lõpetada ja suunata arengukava eelnõu avalikustamisele. Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks määrati 31. august kell 23.59 ja II lugemise ajaks septembrikuu volikogu istung. Avalikustamise perioodil laekus kokku 35 ettepanekut. Teisele lugemisele suunatud eelnõudes on sisse viidud täiendavad muudatused vastavalt vallavalitsuse seisukohtadele.

Allolevates tabelites on välja toodud kõik arengudokumentide ülevaatamise käigus laekunud ettepanekud (2+35).

Kasutatavad lühendid:

AK – arengukava;

THK – teehoiukava;

EAS – eelarvestrateegia;

KHA – kogukonna heaolu arengukava.

Nr	Dokument	Ettepaneku sisu	Tegevuse aasta	Maksumus	Ettepaneku tegija	Vallavalitsuse seisukoht
1	AK/EAS	Projekteerida ja rajada Viiratsisse uus terviklik, piisava suurusega lasteaia hoone koos spordisaali ja ujulaga Põhjendus: • Lasteaial puudub sportimiseks sobiv saal, olemasolev saal on madala ripplaega ning kohandatud muusikasaaliks koos tehnikaga ja valgustusega, mis ei võimalda aktiivseid sportimistegevusi nõuetekohaselt läbi viia. • Viiratsis on jätkuvalt lasteaia kohtade nõudlus suurem kui pakkumine. Peame vajalikuks tagada kodulähedane lasteaiateenus kõigile soovijatele, arvestades piirkonna kiiret arengut. • Olemasolev hoone ei ole energiatõhus (F energiaklass), mis toob kaasa ebaotstarbekad kulutused ja ebapiisavad tingimused. Ettepanek on esitanud Pedagoogiline Nõukogu 19.03.2025 ja läbi arutatud ning heaks kiidetud Hoolekogu poolt 08.04.2025.			Viiratsi Lasteaed Rüblik	Viiratsi lasteaia hoone rekonstrueerimine on tegevuskavas planeeritud, samuti on planeeritud ujula rajamine. 2025. aasta lõpuks valmib Viiratsi Kogukonnamaja, mille saali on võimalik lasteaial päevasel ajal kasutada.
2	THK	Rajada Viiratsi lasteaia juurde parkla laiendus, kasutades optimaalselt ära tee äärsed haljasalad. Põhjendus: • Lasteaia ees asuvast 7- kohalisest parklast ei piisa 90 lapse			Viiratsi Lasteaed Rüblik	Arvestada ettepanekuga ja selgitada välja võimalikud lahendused.

		vanema ja 18 töötaja autode parkimiseks. Hommikuti ja õhtuti ei kata vajadust ka lisaparklana kasutatav Coop-i parkla. Coop-i parklas on esinenud olukordi, kus kaubaautod sõidavad otsa parklas parkivatele töötajate autodele. Viimane intsident juhtus 2025a. veebruaris. Lahendus, mille kohaselt töötajad pargivad autod terveks päevaks Coop-i parklasse, segab poe kliente kuna parkimiskohti ei jätku. Ettepanek on esitanud Pedagoogiline Nõukogu 19.03.2025 ja läbi arutatud ning heaks kiidetud Hoolekogu poolt 08.04.2025.				
--	--	---	--	--	--	--

Avalikustamise ajal laekunud ettepanekud

Nr	Dokument	Ettepaneku sisu	Tegevuse aasta	Maksumus	Ettepaneku tegija	Vallavalitsuse seisukoht
1	-	Erilist tähelepanu tuleb pöörata väikelastega peredele, tagades lasteaiaa kohad, kergliiklusteed, mänguväljakud jms.			Mustla avalik arutelu	Töötame igapäevaselt selle nimel. Lasteaiaa kohad on tagatud, kergliiklusteid ja mänguväljakuid rajame vastavalt rahaliste võimaluste ja toetusmeetmete.
2	-	Koostada Kärstna Kabelimäe vaatlustorni detailplaneering.			Mustla avalik arutelu	Tegevus on planeeritud jooksva aasta eelarves.
3	THK	Suislepa ja Soe bussipeatustesse paigaldada uued bussiootepaviljonid.			Mustla avalik arutelu	Soe bussiootepaviljoni paigaldab Transpordiamet. Suislepa teostatakse vastavalt eelarveliste võimaluste.
4	THK	Valgustada kergliiklustee Paistust surnuaiani.			Mustla avalik arutelu	Arvestada, teostatakse vastavalt eelarveliste võimaluste.
5	-	Paistu sotsiaalmajale tuleb rajada oma varjualune. Hetkel istutakse mänguväljaku juures oleva varjualuse all, segatakse mänguväljaku kasutajaid.			Mustla avalik arutelu	Toetada ettepanekut. Leida lahendus vastavalt eelarveliste võimaluste.
6	AK/EAS	Uuendada Paistu laululava. Olemasolev puidust põrand ja pingid on amortiseerunud, vaja lavataguseid ruume, kus asju hoiustada/esinejate ruume (backstage).			Mustla avalik arutelu	Vastavalt eelarveliste võimaluste.
7	-	Paistu spordiväljaku juurest vana hekk osaliselt maha võtta.			Mustla avalik arutelu	Info edastada Viljandi Vallahaldusele.
	THK	Rajada Kolga-Jaani – Põltsamaa kergliiklustee			Kolga-Jaani avalik arutelu	Mitte toetada teehoiukavasse lisamist. Valla eelarvelistest vahenditest ei ole võimalik teostada.
	AK/EAS	Olemasoleva rahvamaja arendamine (ruumide rekonstrueerimine) kogukonnamajaks.			Kolga-Jaani avalik arutelu	Tegevus on planeeritud eelarvestrateegias.
8	THK	Rajada Ramsi Turba tee tänavavalgustus.			Ramsi avalik arutelu	Kogu Ramsi aleviku tänavavalgustus vajab kaasajastamist. Info edastada Viljandi Vallahaldusele.
9	-	Ramsi lasteaia mänguväljaku tagumine nurk valgustada.			Ramsi avalik arutelu	Info edastada Viljandi Vallahaldusele.

10	-	Puiatu tamme allee vajab korrastamist.			Ramsi avalik arutelu	Koostöö kogukonnaga. Info edastada teedespetsialistile.
11	AK/EAS	Puiatu raamatukogu hoone tuleks maha müüa ja raamatukogu kolida rahvamaja II korrusele, et tekiks kogukonnamaja.			Ramsi avalik arutelu	Toetada ettepanekut. Kinnisvara võõrandamine ja omandamine on volikogu pädevuses.
12	EAS	Holstre kooli kõrval olev käsitöömaja korrastada, et saaks erinevaid tegevusi läbi viia (kunst, savi, õmblus).			Ramsi avalik arutelu	Finantsseis ei võimalda eelarvestrateegia perioodil 2026-2029.
13	-	Päri küla Pinska suvilarajooni rajada ühisveevärk ja -kanalisatsioon.			Ramsi avalik arutelu	Uus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava on koostamisel, arvestada koostamisel (prioriteetne).
14	EAS	Muuta investeeringu „Tarvastu jõe Linnaveski paisu rekonstrueerimine“ sõnastust ja sõnastada see järgnevalt: „„Ühisprojekt „Linnuste tee““. Lisada projekti elluviimiseks eelarvestrateegiasse täiendavaid vahendeid, mis jagunevad kolmele aastale: 2026: 500 000, millest toetus 374 500 eurot ja omaosalus 125 500 eurot 2027: 500 000, millest toetus 374 500 eurot ja omaosalus 125 500 eurot 2028: 391 000, millest toetus 293 000 eurot ja omaosalus 98 000 eurot. Projekti (Viljandi valla osa) eeldatav kogumaksumus 1 391 000 eurot, millest toetus 1 042 000 eurot ja omaosalus 349 000 eurot. Muudatus on vajalik projektitaotluse esitamiseks (Viljandi valla omaosaluse garanteerimine). Projekti raames rekonstrueeritakse Linnaveski pais, ehitatakse ümber Tarvastu jõe kalakärestik, linnuses rajatakse täiendavad kõnnirajad ja istumiskohad, paigaldatakse metalne linnuse makett ja ühistegevuste raames luuakse QR koodiga liitreaalsus ning audiofailid, parandatakse ligipääsetavust jms. Projektiga luuakse Viljandimaa nelja linnuse - Viljandi ordulinnuse, Lõhavere linnuse, Tarvastu ordulinnuse ja Karksi ordulinnuse terviklik külastuskeskkond. Linnuste külastuskeskkonna ja nendevahelise külastajateekonna arendamine erinevates omavalitsustes on vajalik, sest enamasti soovivad turistid külastada ühes piirkonna mitut objekti. Projekti eeldatav kogumaksumus on 4 000 000 eurot, millest toetus ligi 3 000 000 eurot.	2026-2028		arengu- ja hankepeaspetsialist	Toetada ettepanekut, lisada eelarvestrateegiasse.
15	EAS	Lisada eelarvestrateegiasse investeering „Mäeltküla tööstuspargi arendamise III etapp“. Eeldatavad kulu vajaliku taristu välja ehitamiseks: 1 600 000 eurot. Eesmärk on vajalik taristu välja arendada ning kulud katta hoonestusõiguste seadmistega, sarnasest Mäeltküla tööstuspargi II etapile.			Viljandi Vallavalitsus	Teostada ettevõtjate finantseeringutega.
16	EAS	Palun lisada Viljandi valla eelarvestrateegia 2025-2029 dokumenti „6. Investeermistegevus“ punkti alla Saarepeedi rahvamajas asuvate endise kaupluse ruumide kohandamine sotsiaalkorteriteks. Viljandi Vallavalitsus on müünud sotsiaaleluruumideks mittesobivad eluruumid ja planeerib kohandada eluruumid	2025-2027	115 000	sotsiaalosakonna juht	Toetada ettepanekut. Lisada eelarvestrateegiasse.

		<p>liikumispiirangutega isikutele Saarepeedi rahvamajas asuvates endise poeruumide asukohta. Kohandada on vajalik 0 ja 1 korruse ruumid. Hetkel on Saarepeedi rahvamajas sotsiaaleluruumid 2 korrusel, kuid liikumispiirangutega (sh ratastooliga) isikutele on eluruume Viljandi vallal pakkuda vähe, millest tulenevalt on vajalik kohandada ruume juurde. Kokku on planeeritud kohandada 5 korterit, millest 2 eluruumi on ratastooliga isikule ettenähtud nõuetega.</p> <p>Eeldatavad maksumused: 20 000,00 eurot projekteerimine; 5000,00 eurot ekspertiis; 90 000,00 eurot ehitus. Palun eelarve strateegiasse lisada vastava investeeringu alla 115 000 eurot, mis jaguneb kolmele aastale: 2025 aastal 20 000 eurot; 2026 aastal 75 000 eurot; 2027 aastal 20 000 eurot.</p>				
17	EAS	<p>Lisada valla 2025-2029 eelarvestrateegiasse (turism) Kärstna Kabelimäe vaatetorni (Mulgi torni) detailplaneeringu ja geodeetilise alusplaani koostamine 7 000 €. Viljandi Vallavalitsus algatas Raja ja Kabelimäe katastriüksuste detailplaneeringu koostamise 18.06.2024 korraldusega nr 182. Kehtivas Viljandi valla arengukavas (turismi toetamise meede) ja ka kehtivas Viljandi valla eelarvestrateegias 2024-2028 on ühe tegevusena kavandatud Kärstna Kabelimäele vaatetorni (Mulgi torni) detailplaneeringu koostamine. Kabelimäe detailplaneeringu koostamise kulu oli planeeritud juba Viljandi valla 2024.a vallaelarvesse kuid kuna selle koostamine 2024.a ei õnnestunud, siis kanti see investeering üle 2025.a vallaelarvesse.</p> <p>Lisaks on Viljandi maakonna arengustrateegia 2025 tegevuskavas 3. arengusuuna (maine tagamine) 2. tegevussuuna (Viljandimaa külastuskeskkonna parandamine) 36. tegevusena kavandatud Kärstna Kabelimäe vaatetorni rajamine.</p>			Rein Anton	Tegevus on planeeritud jooksva aasta eelarves.
18	THK	<p>Soovin teha ettepaneku kergliiklustee rajamiseks Viljandi-Suure-Jaani suunal (Annamõisa bussipeatuseni) 1,5-2km. Sellel suunal on liiklus aina rohkem elavnenud, meie piirkonda Annamõisa tee, Karola tee ja Vanause tee on tulemas Vanause arendus, kuhu on planeeritud üheksa avarat elamukrunti. Inimeste turvalisuse huvides ja kogukonna suurenedes, oleks see parimaid lahendusi.</p> <p>Rõhutan - et liiklus on seal pool tõesti tihe. Maksumuse ulatus võib jääda 50 000-60 000 eur kanti.</p>			Liisi Palgi	<p>Mitte toetada teehoiukavasse lisamist. Valla eelarvelistest vahenditest ei ole võimalik teostada.</p> <p>Eeldatav maksumus 200 000.00 – 300 000.00 eurot</p>
19	AK/EAS	<p>Jätta ära Soe lasteaiale laste basseini ehitamine olukorras, kus on keerukas sotsiaalmajanduslik olukord igapäevase toimetulekuga tulenevalt maksu- ja hinnatõusudest tingituna. Ei saa ehitada luksusobjekte, kui sündivus on languses ja surve on läbi inflatsiooni palkade tõstmiseks.</p>			Ülo Tuvi	Valla arengukavas ja hariduse arengukavas kokkulepitud eesmärk. Ärajätmise otsustab volikogu.

		Esmase tähtsusega on säilitada Tarvastu Gümnaasium, koolid ja kohapealsed lasteaiaid. Lastele basseini teenust on võimalus osta kõigist omavalitsustest, mis on mõistlikum, kui hakata selleks otstarbeks makse tõstma. Ärme eelista ühte lasteaeda teistest raske ajal. Pole selge, milliseks kujuneb Tarvastu Gümnaasiumihoone ehitus või renoveerimise maksumus koos vanahoone lammutamisega?				
20	EAS	Näha ette eelarvelised vahendid 2026.a eelarvesse uue teehöövli ostuks, kuna üks teehöövli ei suuda kõiki teid korras hoida ja ei paku teenuse võimalust vallateedega liituvate erateede hoolduseks. Uue höövli maksumus on ca 0,5 miljonit, mida oleks võimalik muretseda Soe laste basseini ehitamisest vabaneva raha arvelt. Ei pea tõstma makse.	2026	500 000	Ülo Tuvi	Soe lasteaia basseini investering on eelarvestrateegias kavandatud. Selle ärajätmise saab otsustada volikogu. Vallal on olemas teehöövli. Teenust on vajalik ka kahe teehöövli olemasolul juurde osta.
21	THK	Suurendada vallateede korrashoiu eelarvet aasta kohta 200 000 euro võrra (pindamised, parandused, peale veod, hööveldamise kulud), sest hajaasustuse vallateed vajavad parendamist. Rahalised vahendid on leitavad Soe laste basseini ehitusest vabanevatest vahenditest. Makse tõstma ei pea.			Ülo Tuvi	Teede korrashoiu raha on põhitegevuse kulu, seda ei saa suurendada investeringute arvelt.
22	AK/EAS	Palun korda teha Auksi järve ääres olev valla halduses oleval maal tuletõrje veevõtukoht ja ligipääs järvele. See veevõtukoht oli kunagi töökorras. Auksi külla on ehitatud uusi maju, meil on ka talusid ja ettevõtteid Auksi järve läheduses. Palume oma külaelanikele kindlustunnet õnnetuse (tulekahju) korral. Ei ole normaalne, et Auksi järve läheduses olevatele majadele on lähim veevõtukoht Parduse lauda juures. See oli kunagi töökorras ja ka krunt oli kalastajatele, ujujatele ligipääsetav. See on kasvanud võssa ja vaatepilt ei ole kena. Meie käest küsitakse tihti, kust saab paadiga minna järvele ja kalastada. Veevõtukohta olemasolu annab turvatunde meie küla rahvale. Hinnanguliselt summat ei oska arvata, kui palju see veevõtukohta remont ja maalapikese kordategemine võiks maksta. Olen kurb, et suure valla suures planeeringus on meie väike Auksi küla valla servas jäänud täiesti tähelepanuta. Näen, et eelistatakse suuri külasid. Ka meie külas on noori ja ettevõtlikke inimesi, kes on maksumaksjaks vallale.			Anne Arusoo	Info edastada Viljandi Vallahaldusele.
23	THK	Eelmisel aastal tegin ettepaneku muuta valla teehoiukava kergliiklusteede järjestuse lisas Holstre-Kassi kergliiklustee Holstre-Kiviküla jalgratta- ja jalgteeks, kuna see on see mida soovime ja on kirjas ka Transpordiameti meetmes "Säästlikumaid liikumisviise soodustava riigiteede taristu rajamine". Sain vastuseks, et seda saab teha siis kui dokument uuesti kinnitatakse. Nüüd on see hetk ilmselt käes kui seda teha saab. Palun see tabelis ära muuta. Ühtlasi teen ettepaneku tõsta antud kergliiklustee järjestuses ettepoole kuna Transpordiamet on seda samuti oluliseks pidanud ja eespool nimetatud meetmesse lisanud.			Katrin Reimo	Toetada ettepanekut. Korrigeerida sõnastust teehoiukava kergliiklusteede järjestuses.

24	THK	Lisada 2026 aasta teehoiukavasse Tarvastu piirkonnas, Porsa ja Ülensi külas Töökoja-Kaarli tee L1 (89901:001:0715; 89901:001:0714) ja Töökoja-Kaarli tee L2 (89901:001:0713) Kruusakatte uuendamise reale. Eeldatav maksumus 2025 hindades ~ 15 tuh. Eurot. Teed kasutab mitu lastega peret. Samuti kasutatakse teed ka rasketehnikaga Mustla asulast ümbersõiduks. Tänavu suviste teede ehituste käigus Mustla alevis ja Viljandi-Rõngu maanteel sai ka tee tugevalt kannatada, kuna seda kasutas tee ehituse rasketehnika.	2026	15 000	Kalle Nukka Linnamäe talu peremees	Toetada ettepanekut. Arvestada 2026. aasta rekonstrueeritavate kruusateede nimekirja koostamisel.
25	-	Palun Viljandi valla arengukavas arvestada allasutuse OÜ Ramsi VK arengukava valmises Päre küla, Pinska elumupiirkonna või (endise) suvilapiirkonna ühise vee- ja kanalisatsioonisüsteemi väljaehitamiseks. <u>Miks seada Päre küla Pinska elamud eelisjärjekorda:</u> 1) Päre küla Pinska elumupiirkond oli arengukavas ja ühine vee- ja kanalisatsioonisüsteem pidi valmima 2024 aastaks. 2) Paljud elanikud ja kinnistute omanikud olid juba olemasoleva arengukava täitmisega arvestanud ja teinud ka vastavaid investeeringuid, kuid vald ei pidanud enda arengukavast kinni. 3) Antud piirkonnas on olemas pumbajaam, mis annab eelise. 4) Antud piirkonnas on tiheasustus ja kinnistud on väikesed (600m2, sealhulgas on ka vahetänav pindala), et sinna ei ole võimalik eraldi septikuid ehitada. 5) Vald reklaamib pidevalt maale elama tulemist - Pinskas on mitmed kinnistuomanikud, kes teeks seda hea meelega, kuid ilma vee- ja kanalisatsioonita ei ole võimalik. 6) Üldjuhul on seal nelja kinnistu peale 1 kaev, sellel vihmasel aastal ei olnud probleemi, kuid teistel aastatel on olnud veepuudus. 7) Antud vesi ei kõlba juua (Ise ei ole veel veeproovi tellinud, kuid naabrid ei soovitanud seda juua). 8) Võrreldes Mähma suvilate piirkonda, siis Mähmal on kinnistud 2korda suuremad keskmiselt 1200m2 ning mitmed tänavad on seal eraldi arvestatud 100% transpordimaaks ehk kinnistutel on suuremad võimalused.			Luule Vitsur	Uus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava on koostamisel, arvestada koostamisel (prioriteetne).
26	KHA	LED infotahvli paigaldamine Puiatusse koostöös Puiatu Haridusselts, Ettevõtjad, Viljandi vald.			Sander Kannel	Infotahvlite paigaldamine kajastub kogukonna heaolu arengukava eelnõus.
27	THK	Lisada tolmuvaaba tee ehitus ka Puiatu-Kingu - Väike-Kõpu teele 2026 500 m ulatuses Kooli tee poolsest otsast.	2026		Sander Kannel	Toetada ettepanekut. Lisada teehoiukavasse.
28	-	Võtta avalikku kasutusse 400m kruusa teed Tünnimäele kuna kasutame seda kohta ka peo platsina, ning on mõistlik seda hooldada valla poolt.			Sander Kannel	Toetada ettepanekut. Juurdepääs valla kinnistule.
29	THK	Ettepanek ehitada välja kergliiklustee Puiatu ja Puiatu erikooli vahele Tamme kurvist kuni Eda Kohvikuni ning ühendada ja teha Kooli teele jalakäijatele tee laiendusena (ca 2m) käimise ala Puiatu Rahvamaja ja Vibukeskuseeni. Korrastada Kooli tee allee. Ettevõtjana olen nõus panustama võsa lõikusesse ja okste ja muu			Sander Kannel	Toetada tee laienduse ettepanekut osaliselt (Kooli tee lõik)

		puitmaterjali utiliseerimisel mis tuleb hoolduslõikusest. Meie kogukonnas on palju eakaid, noori, keskealisi kes tegelevad jooksmise, käimise ning jalgratta spordiga. ning seda trajektoori kasutatakse palju ning muudab paremaks ühenduse Puiatu Rahvamajaga ka teise Puiatu (Erikooli)				
30	AK/EAS	Puiatu Rahvamajast Kogukonna maja kujundamine.			Sander Kannel	Toetada ettepanekut.
31	-	Tänavavalgustuse rajamine Kooli teele Vibuklubi ja Puiatu Rahvamajani			Sander Kannel	Info edastada Viljandi Vallahaldusele.
32	THK	Luha tee ja Sõprusesilla tee tolmuabaks muutmine vajalikkus (ca 1,3 km) ulatuses koostöös kogukonna liikmete ja ettevõtjatega.			Sander Kannel	Koostöös kogukonnaliikmetega ja ettevõtjatega. Lisada teehoiukavasse.
33	AK/EAS	Avaliku Mänguväljaku rajamine koos rularambi vms. koostöös Puiatu korteriühistutega ja ettevõtjatega, et teha noortele peredele atraktiivsemaks elukeskkonda ja tugevdada kogukonnatunnet.			Sander Kannel	Toetada ettepanekut. Uute atraksioonide rajamine vastavalt eelarvelistele võimalustele (sh toetusmeetmetele).
34	AK/EAS	Tünnimäe peopaiga arendamine (el. liitumine, peopaiga kaasajastamine, jalutus radade taastamine jne.) koostöös kogukond ja kohalikud ettevõtjad.			Sander Kannel	Kogukonna eestvedamisel, vald on valmis toetama projekte.
35	-	Pakiautomaat Puiatu Rahvamaja juurde.			Sander Kannel	Vallavalitsus on valmis teenusepakkujatega koostööd tegema.